BIULETYN
Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego

Warszawa, 15 września 1951 Nr 1a Poz. 1 — 13

TREŚĆ

ZARZĄDZENIA
MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO:

1.

ZARZĄDZENIE NR 112
MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 3 sierpnia 1951 r.

w sprawie wprowadzenia wielozmianowej pracy niektórych rodzajów ciężkiego sprzętu budowlanego.

W celu zwiększenia wydajności i stopnia wykorzystania niektórych rodzajów sprzętu budowlanego zarządza się, co następuje:

§ 1. Zjednoczenia oraz podległe im jednostki organizacyjne obowiązane są od dnia 10 sierpnia 1951 r. wprowadzić na budowie pracę na dwie lub trzy zmiany następujących rodzajów ciężkiego sprzętu:

a) koparek
b) spycharek
c) zgarniaczy
d) lokomotywek spalinowych i parowych
e) ciężkich kompresorów.

§ 2. Kierownicy jednostek, posiadających sprzęt wymieniony w § 1, obowiązani są zapewnić dla obsługi tego sprzętu zatrudnionego na dwie lub trzy zmiany, odpowiednią ilość sprzętu współpracującego.

§ 3. W pracy ciężkiego sprzętu budowlanego, zatrudnionego na dwie lub trzy zmiany, wprowadzić należy w ciągu każdej doby przerwę 2—4 godzinną w celu dokonywania systematycznych przeglądów i konserwacji.

§ 4. W przypadku, gdy ciężki sprzęt budowlany, o którym mowa w § 1, z uzasadnionych przyczyn będzie mógł być wykorzystany na danej budowie tylko na jedną zmianę, należy o tym natychmiast drogą służbową zawiadomić Departament Głównego Mechanika, podając jednocześnie przyczyny tego stanu rzeczy.

§ 5. 1. Kierownicy jednostek, którzy po dniu 1 września 1951 roku za wyjątkiem przypadku wymienionego w § 4, nie wprowadzą wielozmianowej pracy sprzętu, zostaną pociągnięci do odpowiedzialności służbowej.

2. Sprzęt, który bez uzasadnionych przyczyn nie będzie wykorzystywany z godnie z § 1, zostanie przez Departament Głównego Mechanika wycofany z budowy.

§ 6. Pracownicy zatrudnieni przy obsłudze ciężkiego sprzętu budowlanego zatrudnionego ponad 8 godzin na dobę, otrzymywać będą stosowne wynagrodzenie zgodnie z postanowieniami Układu Zbiorowego Płacy w Budownictwie.

§ 7. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem podpisania.

w/z KIEROWNIK MINISTERSTWA

Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

2.

ZARZĄDZENIE NR 113 MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 6 sierpnia 1951 r.

w sprawie powołania Komisji Remontów Wzorcowych przy Ministerstwie Budownictwa Przemysłowego.

Na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 53 z dnia 13 lutego 1951 r. w sprawie wzorcowych remontów (Biuletyn PKPG Nr 6, poz. 62), oraz § 19 instrukcji stanowiącej załącznik do tego zarządzenia zarządzam, co następuje:

§ 1. Powołuje się przy Ministerstwie Budownictwa Przemysłowego Komisję Remontów Wzorcowych, zwaną w dalszym ciągu Komisją.

§ 2. Zadaniem Komisji jest ogólne kierownictwo wzorcowych remontów, opracowanie ogólnych wytycznych w zakresie przygotowania i przeprowadzenia wzorcowych remontów, udostępnianie zagranicznej literatury z dziedziny remontowej podległym jednostkom w ramach resortu, publikowanie w czasopismach technicznych artykułów z dziedziny remontowej, przenoszenie doświadczeń obcych, własnych i zagranicznych między podległymi jednostkami, a w szczególności:

1) opracowanie wytycznych mających na celu stosowanie w jak najszerszym zakresie remontów wzorcowych i ich popularyzowanie;
2) opracowanie rozdzielnika przewidzianych obiektów typowych na podstawie uzgodnienia z Komisją Remontów Wzorcowych przy PKPG i obiektów charakterystycznych dla poszczególnych gałęzi gospodarki narodowej do przeprowadzenia remontów wzorcowych;
3) przenoszenie nowoczesnych metod pracy i sposobów wykonania, ustalonych norm pracy w dziedzinie remontowej;
4) opracowanie wytycznych w zakresie normalizacji części z zmechanizowania operacji ręcznych oraz współpraca z PKN na odcinku normalizacji;
5) zbieranie materiałów dla ustalenia wartości jednostki remontowej, normowanych przestoi remontowych oraz normatywów materiałów remontowych dla poszczególnych grup obiektów charakterystycznych dla danego CZ;
6) opracowanie i ustalenia wartości jednostki remontowej, normowanych przestoi remontowych oraz normatywów zużycia materiałów remontowych;
7) zbieranie i opracowanie materiałów, o których mowa w p. 5 i 6 dla obiektów typowych zajmujących stanowisko dominujące w poszczególnych gałęziach gospodarki narodowej należących do danego resortu z tym, że opracowane projekty wymagają zatwierdzenia ze strony Komisji Remontów Wzorcowych przy PKPG i zostaną przez nią wydane jako obowiązujące dla wszystkich gałęzi gospodarki narodowej;
8) opracowanie wzorcowych cykli remontowych dla obiektów typowych zajmujących stanowisko dominujące w poszczególnych gałęziach gospodarki narodowej należących do danego resortu oraz dla obiektów charakterystycznych;
9) współpraca z komisjami remontowymi przy PKPG i CZ;
10) poszczególne opracowanie organizacyjne wzorcowego warsztatu remontowego dla zakładów pracy poszczególnych gałęzi gospodarki narodowej;
11) opracowanie rocznych planów wzorcowych remontów w ramach resortu;
12) sporządzanie kwartalnych sprawozdań z przebiegu wzorcowych remontów dla Ministra i PKPG;
13) opiniowanie i przedkładanie wniosków CZ Ministrowi w sprawie przyznania nagród zwycięskim zespołom w konkursie wzorcowych remontów;
14) zatwierdzanie wzorców remontowych opracowanych przez komisje przy CZ dla obiektów charakterystycznych. W zależności od wielkości nakładu wzorce mogą być wydane drukiem przez Ministerstwo lub też powielone przez CZ do użytku zainteresowanych zakładów;
15) opracowanie projektów zarządzeń Ministra dotyczących usprawnienia działalności remontowej;
16) rozstrzyganie sporów wynikłych między komisjami zakładowymi i CZ.

§ 3. 1) W skład Komisji wchodzą:

jako przewodniczący	— ob. inż. Paczuski Jan
jako członkowie	— ob. Witkowski Edward
	— ob. inż. Mikke Ryszard
	— ob. inż. Hora Ernest
	— ob. Szyller Mirosław
sekretarz techn.	— ob. Kaczmarski Kaz.

2) Ponadto w skład Komisji wchodzi przedstawiciel Centralnej Rady Związków Zawodowych.

3) Przewodniczący Komisji może dokooptować lub zwalniać członków Komisji, po uzyskaniu uprzedniej zgody Ministra.

§ 4. Przewodniczący Komisji może powierzać opracowanie poszczególnych zagadnień, należących do zakresu działania Komisji, instytucjom lub rzeczoznawcom zarówno spośród jej członków, jak i spośród innych osób na zasadzie umowy, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 5. Komisja wykonywać będzie swe prace w ramach regulaminu, stanowiącego załącznik do niniejszego zarządzenia oraz na podstawie zatwierdzonego uprzednio przez Ministra programu prac.

§ 6. Komisja w miarę postępu prac może składać Ministrowi wnioski o powołanie Komisji Remontów Wzorcowych przy centralnych zarządach oraz przy zjednoczeniach (przedsiębiorstwach) podległych Ministerstwu Budownictwa Przemysłowego.

§ 7. Wydatki Komisji pokrywane będą z budżetu Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego w ramach zatwierdzonego budżetu.

§ 8. Przewodniczący Komisji obowiązany będzie składać co kwartał Ministrowi i Przewodniczącemu Komisji Wzorcowych Remontów przy PKPG pisemne sprawozdanie z przebiegu prac Komisji.

§ 9. Nadzór nad działalnością Komisji sprawować będzie Dyrektor Departamentu Głównego Mechanika Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego.

§ 10. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem podpisania.

w/z KIEROWNIK MINISTERSTWA

Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

3.

ZARZĄDZENIE NR 114 MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 8 sierpnia 1951 r.

w sprawie współpracy centralnych zarządów oraz zjednoczeń (przedsiębiorstw) z dyrekcjami szkół technicznych, prowadzonych przez Centralny Zarząd Szkolenia Zawodowego Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego.

W celu zapewnienia należytej współpracy i opieki nad szkołami prowadzonymi przez Centralny Zarząd Szkolenia Zawodowego, zarządzam, co następuje:

§ 1. Powołuje się Komitety Opiekuńcze przy Technikach Budowlanych mających swą siedzibę w Warszawie, Bytomiu, Poznaniu, Wrocławiu, Gdańsku, Lublinie, Krakowie i Radomiu.

§ 2. Zadaniem Komitetów Opiekuńczych jest udzielanie szkołom wszechstronnej pomocy w zakresie:

1. nauczania oraz pracy wychowawczo-politycznej,
2. organizowania praktyk warsztatowych i wakacyjnych,
3. działalności kulturalno - oświatowej,
4. wyposażenia w sprzęt szkolny, pomoce naukowe oraz urządzenia laboratoriów, warsztatów i gabinetów doświadczalnych,
5. napraw i remontów.

§ 3. 1. W skład Komitetu Opiekuńczego wchodzą z reguły:

Przewodniczący Komitetu — Dyrektor lub naczelny inżynier zjednoczenia (przedsiębiorstwa).

Członkowie — Przedstawiciele organizacji społecznych).
— Dyrektor Technikum (członek z urzędu).

2. Na członków komitetu opiekuńczego powoływane mogą być również inne osoby.

§ 4. Przewodniczącego, zastępcę oraz członków Komitetów Opiekuńczych powołuje Dyrektor Generalny Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego na wniosek dyrektora Centralnego Zarządu Szkolenia Zawodowego uzgodniony z właściwymi centralnymi zarządami i Departamentem Kadr.

§ 5. Szczegółowy zakres działania oraz regulamin pracy Komitetów Opiekuńczych określi Dyrektor Generalny.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

w/z KIEROWNIK MINISTERSTWA

Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

4.

ZARZĄDZENIE NR 115 MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 8 sierpnia 1951 r.

w sprawie wprowadzenia sprawozdawczości w zakresie stanu wykonawstwa na najważniejszych budowach i obiektach Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego.

Na podstawie § 3 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 139 z dnia 12 kwietnia 1951 r. w sprawie sprawozdawczości statystycznej uspołecznionych przedsiębiorstw budowlano-montażowych, geodezyjnych, biur projektów oraz inwestorów prowadzących roboty budowlano-montażowe systemem gospodarczym — zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się miesięczną sprawozdawczość w wymienionych w § 3 niniejszego zarządzenia budowach, obejmującą dane według załącznika Nr 1. Do sporządzenia sprawozdawczości według załącznika Nr 1 obowiązane są Budowy, Zarządy Budowlane (przedsiębiorstwa wydzielone), Zjednoczenia w zakresie Centralnych Zarządów ogólno budowlanych oraz Centralnego Zarządu Konstrukcji Stalowych i Centralnego Zarządu Robót Specjalnych.

§ 2. Meldunki obejmujące dane wymienione w § 1 niniejszego zarządzenia Centralne Zarządy będą składały pisemnie do Departamentu Planowania Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego według stanu na ostatni dzień miesiąca sprawozdawczego w dniu 10 miesiąca następnego po miesiącu sprawozdawczym.

§ 3. Budowy objęte sprawozdawczością wymienioną w § 1 niniejszego zarządzenia ustali Departament Planowania do dnia 15 sierpnia 1951 r. i powiadomi o tym niezwłocznie właściwe Centralne Zarządy.

§ 4. Departament Planowania zawiadomi każdorazowo zainteresowany Centralny Zarząd najpóźniej na 7 dni przed terminem złożenia sprawozdania o zmianach zaszłych w spisie budów (obiektów).

§ 5. Pierwsze sprawozdanie obejmujące dane za czas od 1 stycznia 1951 r. do 1 sierpnia 1951 r. należy złożyć w dniu 20 sierpnia 1951 r.

w/z KIEROWNIK MINISTERSTWA

Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

5.

ZARZĄDZENIE NR 116 MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 10 sierpnia 1951 r.

o zmianie zarządzenia Ministra Budownictwa Przemysłowego Nr 39 z dnia 5 kwietnia 1951 r. w sprawie powołania Komisji Oceny Projektów Inwestycyjnych na szczeblu inwestorów: Centralnego i naczelnych resortu budownictwa przemysłowego.

Na podstawie §§ 233 i 234 instrukcji Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 20 zatwierdzonej zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 104 z dnia 3 maja 1950 r. w sprawie zasad sporządzania i zatwierdzania dokumentacji technicznej dla inwestycji zarządzam, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Budownictwa Przemysłowego Nr 39 z dnia 5 kwietnia 1951 r. w sprawie powołania KOPI na szczeblu inwestorów: centralnego i naczelnych resortu budownictwa przemysłowego wprowadza się następującą zmianę:

§ 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. W skład KOPI na szczeblu inwestora centralnego wchodzą:

Przewodniczący — inż. Karol Sikorski p. o. V-Dyrektor Departamentu Inwestycji

V-Przewodniczący — inż. Witold Bielski z Instytutu Organizacji i Mechanizacji Budownictwa.

Członkowie — inż. Bohdan Walkowski z Departamentu Kosztorysów i Umów; inż. Józef Rajski z Departamentu Produkcji Materiałów Budowlanych; inż. Edward Łabno z Departamentu Techniki; inż. Wincenty Adamski z Centralnego Zarządu Projektów Budownictwa Przemysłowego.

Sekretarz — st. insp. Leon Niderek z Departamentu Inwestycji.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem podpisania.

w/z KIEROWNIK MINISTERSTWA

Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

6.

ZARZĄDZENIE NR 117 MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 11 sierpnia 1951 r.

w sprawie paszportyzacji i znakowania sprzętu budowlanego w zjednoczeniach (przedsiębiorstwach) Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego.

W celu wprowadzenia ewidencji i kontroli technicznych przeglądów oraz remontów sprzętu budowlanego zarządzam, co następuje:

§ 1. We wszystkich zjednoczeniach (przedsiębiorstwach) Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego wprowadza się dla celów ewidencyjno-kontrolnych, obowiązek prowadzenia książek Sprzętu Budowlanego, według wzoru opracowanego przez b. Centralę Sprzętu Budowlanego.

§ 2. Sposób prowadzenia „Książki Sprzętu Budowlanego" oraz sposób znakowania sprzętu określa osobna instrukcja.

§ 3. Dla sprawnego przeprowadzenia akcji paszportyzacji i znakowania sprzętu budowlanego dyrektorzy centralnych zarządów powołają w terminie do dnia 31 sierpnia 1951 roku „Komisje Główne Paszportyzacji Sprzętu" zwane dalej „Komisjami Głównymi", a dyrektorzy zjednoczeń (przedsiębiorstw) w terminie do dnia 31 sierpnia 1951 r. — „Komisje Robocze Paszportyzacji Sprzętu", zwane dalej „Komisjami Roboczymi".

§ 4. Zadaniem Komisji Roboczych jest przeprowadzenie paszportyzacji, znakowania i uzupełnienia istniejących kartotek sprzętu budowlanego przydzielonego na stałe zjednoczeniom (przedsiębiorstwom).

Czynności te w stosunku do sprzętu dzierżawionego od Zjednoczenia Robót Zmechanizowanych wykonają Komisje Robocze tych zjednoczeń.

§ 5. Zadaniem Komisji Głównych jest koordynacja i kontrola prac Komisji Roboczych oraz sprawdzenie i zatwierdzenie przedłożonych przez Komisje Robocze Książek Sprzętu Budowlanego.

§ 6. Członkowie Komisji Głównych i Komisji Roboczych za prace w komisji nie pobierają oddzielnego wynagrodzenia.

§ 7. Znakowanie i paszportyzacja:
1) koparek łyżkowych i chwytakowych
2) „ wielonaczyniowych
3) „ frezujących
4) spycharek
5) zgarniarek z ciągnikami
6) parowozów
7) ciągników spalinowych na tor
8) dźwigów wieżowych stałych i samojezdnych
9) „ samojezdnych na gąsienicach i kołach ogumionych winny być dokonane do dnia 31 października 1951 r. Paszportyzacja pozostałych grup sprzętu budowlanego winna być zakończona do dnia 31 grudnia 1951 r.

§ 8. Książki Sprzętu Budowlanego winny być przedstawione właściwemu Centralnemu Zarządowi do sprawdzenia i zatwierdzenia.

§ 9. Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętu Budownictwa Przemysłowego zobowiązane jest dostarczyć zjednoczeniom (przedsiębiorstwom) Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego żądaną przez nie ilość Książek Sprzętu Budowlanego w ciągu 7 dnia od złożenia przez nie zapotrzebowania.

§ 10. Za terminowe i zgodne z instrukcją przeprowadzenie paszportyzacji sprzętu budowlanego odpowiedzialni są dyrektorzy Centralnych Zarządów.

§ 11. Departament Głównego Mechanika przeprowadzać będzie kontrolę wykonania niniejszego zarządzenia. Sprawozdanie z kontroli Dyrektor Departamentu Głównego Mechanika złoży na piśmie Ministrowi Budownictwa Przemysłowego.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

w/z KIEROWNIK MINISTERSTWA

Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

7.

ZARZĄDZENIE NR 119 MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 14 sierpnia 1951 r.

w sprawie dokumentacji technicznej jako warunku, obowiązującego przy włączaniu inwestycji do Planu Inwestycyjnego.

Na podstawie § 5 uchwały Prezydium Rządu Nr 477 z dnia 18 lipca 1951 r. zarządzam, co następuje:

§ 1. Biura projektów podległe Ministerstwu Budownictwa Przemysłowego przeanalizują niezwłocznie swoje plany produkcyjne na III kwartał 1951 r. pod kątem skorygowania ich i wprowadzenia prac nad sporządzeniem projektów wstępnych dla tych inwestycji, które przewidziane są do realizacji w ramach Planu Inwestycyjnego 1952 roku.

§ 2. W terminie do dnia 20 sierpnia 1951 r., biura projektów, wymienione w § 1 nadeślą drogą służbową:

1. do Departamentu Planowania sprawozdanie z wykonania zarządzenia obejmujące:
   a) wartość dokumentacji wykonywanej w III kwartale 1951 r. dla inwestycji, o których mowa w § 1 w stosunku do całości planu tego kwartału;
   b) trudności na odcinku sporządzenia dokumentacji dla inwestycji, które są przewidziane do włączenia do Planu Inwestycyjnego na 1952 rok;
2. do Departamentu Inwestycji sprawozdanie o stanie przygotowania dokumentacji dla inwestycji przewidzianych do włączenia do Planu Inwestycyjnego 1952 r., których inwestorem centralnym jest Ministerstwo Budownictwa Przemysłowego.

w/z KIEROWNIK MINISTERSTWA

Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

8.

ZARZĄDZENIE NR 120 MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 14 sierpnia 1951 r.

w sprawie ujawniania, upłynniania i zapobiegania tworzeniu się zbędnych i nadmiernych remanentów materiałów zaopatrzeniowych w jednostkach podległych.

W oparciu o postanowienie § 11 ust. 3 i § 12 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 2 maja 1951 r. w sprawie ujawniania, upłynniania i zapobiegania tworzeniu się zbędnych i nadmiernych remanentów materiałów zaopatrzeniowych w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych oraz instrukcji, stanowiącej załącznik do tego zarządzenia w sprawie zasad i trybu postępowania w zakresie ujawniania, upłynniania i zapobiegania tworzeniu się zbędnych i nadmiernych remanentów materiałów zaopatrzeniowych w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych (Monitor Polski Nr A-46 poz. 602 i Nr A-51, poz. 685) zarządzam, co następuje:

§ 1. Wartość materiałów zaopatrzeniowych, nabywanych bieżąco przez zjednoczenia i przedsiębiorstwa nie może przekraczać kwot, ustalonych w zatwierdzonych planach zaopatrzenia.

§ 2. Zjednoczenia (przedsiębiorstwa) w terminie do dnia 30 września 1951 r.:

1) ustalą, na podstawie zapisów ewidencji ilościowej w magazynach, ilość i wartość zapasu poszczególnych materiałów zaopatrzeniowych na dzień 30 czerwca 1951 r.;

2) ustalą, na podstawie sporządzonego stanu zapasu materiałów, ilość i wartość materiałów zaopatrzeniowych, stanowiących zbędne i nadmierne remanenty; jako podstawę obliczenia przyjmą normatywy zapasu obowiązujące w III kwartale 1951 r. (należy się oprzeć na danych z planu zaopatrzenia opracowanego na III kwartał);

3) pozostawią z remanentów, ujawnionych jako nadmierne, na własne potrzeby ilości planowane do zużycia do końca 1951 r.; jednocześnie wycofają odpowiednie zamówienia oraz uwzględnią w operatywnych kwartalnych planach zaopatrzenia i finansowania zmniejszenie planowanego zakupu materiałów zaopatrzeniowych do końca 1951 r. w wyniku częściowego pokrycia potrzeb z ujawnionych remanentów;

4) uaktulnią dotychczas prowadzoną ewidencję zbędnych i nadmiernych remanentów ujawnionymi dodatkowo nadmiarami zgodnie z punktem 2) i 3) na kartach ewidencyjnych i w sposób określony w instrukcji PKPG, stanowiącej załącznik do cytowanego zarządzenia Przewodniczącego PKPG;

5) zgłoszą do upłynnienia, o ile już przed tym nie zostały zgłoszone, do branżowo właściwej hurtowni centrali handlowej lub innej jednostki zbytu wszystkie remanenty zbędne i te ilości remanentów nadmiernych, które przekraczają ilość przeznaczoną do zużycia na własne potrzeby w 1951 r.;

6) przejrzą wszystkie posiadane karty ewidencyjne, uzupełnią je i wniosą poprawki lub je unieważnią, przy czym prace te wykonają w porozumieniu z centralnymi handlowymi lub innymi jednostkami zbytu, do których karty ewidencyjne zostały już przesłane;

7) zgłoszą do Centralnego Zarządu Zaopatrzenia — zgodnie z instrukcją PKPG — materiały zastrzeżone, których wykaz stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 3. 1) Kierownictwo akcji, będącej przedmiotem zarządzenia, powierzam Centralnemu Zarządowi Zaopatrzenia.

2) Centralne Zarządy zobowiązane są do stosowania przepisów wydawanych przez Centralny Zarząd Zaopatrzenia w zakresie akcji ujawniania i upłynniania remanentów.

§ 4. 1. Niezależnie od miesięcznej sprawozdawczości przewidzianej instrukcją, stanowiącą załącznik do zarządzenia Przewodniczącego P.K.P.G. z dnia 2 maja 1951 r., zjednoczenia przedstawią do 30 września 1951 r. właściwym centralnym zarządom, na podstawie ewidencji magazynowej dla poszczególnych grup układu rodzajowego, następujące dane:

1) wartość zapasów materiałów zaopatrzeniowych, stwierdzonych na dzień 30 czerwca 1951 r.,

2) wartość remanentów zbędnych i nadmiernych,

3) wartość remanentów pozostawionych na planowe potrzeby do końca roku 1951,

4) wartość remanentów gospodarczo nie uzasadnionych, tj. przeznaczonych do sprzedaży w trybie ustalonym w instrukcji P.K.P.G.

2. Centralne Zarządy prześlą do dnia 10 października 1951 roku do Centralnego Zarządu Zaopatrzenia zestawienia zbiorcze wyżej wymienionych danych.

§ 5. 1. Zjednoczenia (przedsiębiorstwa) opracują na podstawie instrukcji P.K.P.G. w nieprzekraczalnym terminie do dnia 30 sierpnia 1951 r. wewnętrzny tryb postępowania ujawniania zbędnych i nadmiernych remanentów i przedstawią go właściwym centralnym zarządom do zatwierdzenia w uzgodnieniu z Centralnym Zarządem Zaopatrzenia.

2. Centralne Zarządy w terminie do dnia 15 września 1951 r. uzgodnią z Centralnym Zarządem Zaopatrzenia wewnętrzny tryb postępowania ujawniania zbędnych i nadmiernych remanentów w podległych im zjednoczeniach (przedsiębiorstwach).

§ 6. Tracą moc obowiązującą wszelkie wewnętrzne przepisy w sprawie ujawniania i upłynniania remanentów sprzeczne z niniejszym zarządzeniem.

§ 7. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem podpisania.

w/z KIEROWNIK MINISTERSTWA

Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

9.

ZARZĄDZENIE NR 121
MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 14 sierpnia 1951 r.

w sprawie zmiany zarządzenia Nr 64 z dnia 30 kwietnia 1951 r. Ministra Budownictwa Przemysłowego w sprawie szkolenia robotników na placach budów w brygadach

§ 1. W zarządzeniu Ministra Budownictwa Przemysłowego Nr 64 z dnia 30 kwietnia 1951 r. w sprawie szkolenia robotników na placach budów w brygadach wprowadza się następującą zmianę:

§ 8 otrzymuje brzmienie:

„Brygadzista instruktor pracuje wraz z brygadą na tych samych zasadach co kandydat, z tym, że moze byc przenoszony z brygady do brygady w ramach całego zjednoczenia, a w szczególnych przypadkach, na zlecenie właściwego centralnego zarządu, może być przeniesiony na pewien okres czasu na teren innego zjednoczenia. Wynagrodzenie brygadzisty instruktora, będzie odrębnie uregulowane. Pomiędzy członków brygady szkolonej rozdziela się wynagrodzenie akordowe pomniejszone o część należną brygadziście z tytułu pracy w akordzie.

Brygadziści instruktorzy, wyróżniający się w szkoleniu brygad winni otrzymywać nagrody".

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 1951 r.

w/z KIEROWNIK MINISTERSTWA

Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

10.

ZARZĄDZENIE NR 123
MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 23 sierpnia 1951 r.

w sprawie sporządzenia planu robót zimowych 1951/52 r.

W celu zabezpieczenia należytego przygotowania i ciągłości robót wykonywanych przez podległe Ministerstwu Budownictwa Przemysłowego przedsiębiorstwa budowlano-montażowe zarządzam, co następuje:

§ 1. Na wszystkich budowach objętych planem budownictwa zimowego, należy poczynić stosowne przygotowania celem zapewnienia:

1. ciągłości robót budowlanych, montażowych i instalacyjnych,
2. utrzymania pełnego stanu zatrudnienia,
3. zabezpieczenia wykonywanego w tym okresie robót od szkodliwego i niszczącego wpływu niskich temperatur.

§ 2. Centralne Zarządy polecą podległym jednostkom organizacyjnym sporządzenie planu robót zimowych. Plany te powinny uwzględniać całość robót wykonywanych w okresie zimowym, tj. od dnia 15 listopada 1951 r. do dnia 31 marca 1952 r., w rozbiciu kwartalnym. Przy opracowywaniu planów kwartalnych obowiązują wskaźniki dyrektywne podane przez Departament Planowania.

Termin złożenia planów do Departamentu Planowania ustala się dla IV kwartału 1951 r. na dzień 20 września 1951 r., dla I kwartału 1952 r. na dzień 6 grudnia 1951 r.

§ 3. Przy sporządzaniu planów, jako podstawa do ustalenia metod wykonawstwa oraz wynikających stąd zapotrzebowań na materiały pomocnicze, stosowne urządzenia i odzież zimową, obowiązuje załączona do zarządzenia „Instrukcja o wykonywaniu robót w okresie zimowym 1951/52", stanowiąca załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 4. Zjednoczenia sporządzą plany zaopatrzenia materiałowego, paliwa i odzieży zimowej według załączonego wzoru i prześlą je do Centralnego Zarządu Zaopatrzenia w terminie do dnia 20 września 1951 r. Jako uzasadnienie zapotrzebowania należy podać plan robót według asortymentów planowanych do wykonania w warunkach zimowych oraz plan zatrudnienia według zawodów.

Centralny Zarząd Zaopatrzenia na podstawie zebranych materiałów zapewni stosowne ilości materiałów i odzieży zimowej.

§ 5. Zapotrzebowanie na paliwo należy sporządzać w oparciu o normy zużycia paliwa podane w instrukcji.

§ 6. Zjednoczenia w terminie do dnia 20 września 1951 r. sporządzą wykazy zaopatrzenia w potrzebny sprzęt i urządzenia pomocnicze. Urządzenia pomocnicze jak: piece do podgrzewania kruszywa (Instrukcja rysunek nr 1), wody (rysunek nr 2), piece do suszenia ciepłym powietrzem (rysunek nr 3) i igły do podgrzewania kruszywa (rysunek nr 4) zjednoczenia zlecą do wykonania Centralnemu Zarządowi Mechanizacji w terminie do dnia 25 września 1951 r. Pozostały sprzęt, jak koksiaki, piecyki i tym podobne, zjednoczenia wykonują we własnym zakresie.

Wzór wykazu zaopatrzenia zawiera załącznik Nr 2.

§ 7. Centralny Zarząd Zaopatrzenia zabezpieczy Centralnemu Zarządowi Mechanizacji stosowne ilości materiałów potrzebnych do wykonania wymienionych w § 6 urządzeń pomocniczych.

§ 8. Centralny Zarząd Mechanizacji zapewni wykonanie i rozprowadzenie w teren wymienionych w § 6 urządzeń pomocniczych w terminie do dnia 15 listopada 1951 r.

§ 9. Na wszystkich budowach, objętych planem budownictwa zimowego ustala się pogotowie zimowe od dnia 15 listopada 1951 r. do dnia 31 marca 1952 r.

§ 10. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem podpisania.

KIEROWNIK MINISTERSTWA **Dr Cz. Bąbiński**

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia
Ministra Budownictwa Przemysłowego
Nr 123 z dnia 23 sierpnia 1951 r.

INSTRUKCJA

o wykonywaniu robót w okresie zimowym 1951/52.

I. Roboty betonowe i żelbetowe.

Instrukcja dotyczy robót betonowych i żelbetowych wykonywanych w okresie zimowym oraz przy temperaturach niższych od + 5° C. Roboty betonowe i żelbetowe w okresie zimowym należy wykonywać stosując następujące zabezpieczenia i metody umożliwiające wiązanie i twardnienie betonu w sposób zapewniający jego wymaganą wytrzymałość.

1. Stosowanie domieszki chlorku wapnia.
2. Podgrzewanie materiałów (kruszywo, woda).
3. Zabezpieczenie konstrukcji przed utratą ciepła.

Przy wykonywaniu obiektów o znaczeniu kluczowym i przyśpieszonych terminach realizacji, oprócz metod podanych powyżej stosować będziemy następujące metody:

4. Betonowanie w cieplakach.
5. Naparzanie betonów (kombajn).
6. Podgrzewanie maszynami do suszenia.

Stosowanie domieszki chlorku wapnia.

Domieszkę chlorku wapnia stosuje się w stosunku procentowym (wagowym) do ilości cementu.

1. Ilości:

a) w porze chłodów jesiennych i wiosennych o przeważającej temperaturze od +5°C do 0°C (w okresach: 15.IX. do 15.XII. i 1.III do 31.III) dajemy — 1% chlorku wapnia,

b) w okresie zimowym w temperaturze poniżej 0°C (w okresach 15.XII. do 28.II) dajemy — 2% chlorku wapnia.

Jeżeli w konstrukcji betonowej można dopuścić do ewentualnych wykwitów na przykład w fundamentach, konstrukcjach zasłoniętych itp. to:

c) jeżeli betonujemy w temperaturze poniżej — 5°C należy stosować — 3% chlorku wapnia,

d) jeżeli betonujemy w temperaturze poniżej — 8°C należy stosować — 4% chlorku wapnia,

e) jeżeli betonujemy w cieplakach to nie należy dawać więcej niż — 2% chlorku wapnia.

Do obowiązków kierownika budowy należy stałe obserwowanie przewidywanych zmian temperatury wg. komunikatów P.I.H.M. podawanych przez radio, celem racjonalego stosowania dodatku chlorku wapnia.

2. Chlorek wapnia dajemy do zarobu betonu jako roztwór 30%-owy w wodzie o temperaturze 80°C.

Sposób użycia: jedną część wagową chlorku wapnia mieszamy z 3 częściami wody. Tak skoncentrowany roztwór dajemy do zarobów w takiej ilości, by na 1 kg cementu przypadało, przy:

dodatku chlorku wapnia	1% —	40 gram roztworu
„ „ „	2% —	80 gram „
„ „ „	3% —	120 „ „
„ „ „	4% —	160 „ „

Uwaga: ilość dodanej wody do zarobu betonu należy zmniejszyć o ilość litrów rozczynu chlorku wapnia.

3. Chloru wapnia nie wolno dodawać do cementów glinowych, hutniczych i mieszaniny cementów portlandzkich z wapnem.

Podgrzewanie materiałów i wody.

A. Materiały:

1. Na płytach żeliwnych lub blachach pod ogniem rys. nr 1.
2. Igłami parowymi do podgrzewania kruszywa rys. nr 4.
3. Rurami z gorącą wodą, parą, wzgl. ciepłym powietrzem.
4. W cieplakach.
5. W komorach przelotowych.

B. Woda:

1. Piecami do ogrzewania wody rys. nr 2.
2. W zbiornikach nad paleniskami.
3. W zbiornikach z przewodami spalinowymi.

Zabezpieczenie konstrukcji przed utratą ciepła.

Przy betonowaniu konstrukcji betonowych i żelbetowych, celem zabezpieczenia prawidłowego wiązania i twardnienia betonu, należy przestrzegać następujących zasad:

1. Formy i żelazo muszą być oczyszczone ze śniegu i lodu.
2. Temperatura betonu układanego w formy, w zależności od temperatury otoczenia, winna wynosić:

przy temperaturze zewn.	0°C	nie mniej niż	+5°C
" " "	—5°C	" " "	+7°C
" " "	—10°C	" " "	+11°C
" " "	—15°C	" " "	+16°C

przy temperaturach pośrednich interpolujemy liniowo.

3. Po ułożeniu betonu należy natychmiast konstrukcję ochronić od utraty ciepła przez nakrycie matami słomianymi, papą, deskami itp. Temperatura podana w punkcie 2 jest temperaturą końcową betonu ułożonego i nie może być mniejsza niż podana. Aby otrzymać żądaną temperaturę betonu ułożonego w deskowaniach, należy składniki betonu podgrzać do takiej temperatury, by zarób betonu miał wyższą temperaturę niż podano w punkcie 2, ponieważ zarób ten będzie miał straty ciepła:

1. w betoniarce,
2. przy transporcie,
3. przy wyładowaniu i układaniu.

Aby otrzymać żądaną temperaturę zarobu, podgrzewamy:

1. wodę, 2. kruszywo, 3. ewentualnie cement.

Wodę podgrzewamy maksimum do 80°C, kruszywo zaś do temperatury, która wynika z bilansu obliczeń ciepła, by otrzymać żądaną temperaturę zarobu (przeciętnie od +5°C do +15°C). Cement stosujemy nie podgrzany, względnie podgrzany na blachach przy małym ogniu, do temperatury pokojowej.

Uwaga: Dodawanie gorącej wody wprost do cementu jest niedopuszczalne, natomiast zaleca się dodawać ją wprost do kruszywa.

Poniżej podane są straty ciepła — dane te są orientacyjne.

1. Obniżenie temperatury w betoniarce, jeżeli betoniarka znajduje się w pomieszczeniu o temperaturze +5°C.

Temperatura betonu przy wyjściu	+15°C	+20°C	+25°C	+30°C	+35°C	+40°C	+45°C
Strata na temperaturze betonu	2,5°C	3°C	3,5°C	4°C	4,5°C	5°C	6°C

2. Obniżenie temperatury w transporcie trwającym 5 min., na każde 10° różnicy temperatur otoczenia i betonu.

Rodzaj transportu	10°	20°	30°	40°
taczka	0,75	1,5	2,25	3,0
japonka	0,6	1,2	1,8	2,4
japonka zamknięta	0,5	1,00	1,5	2,0
japonka ocieplona	0,3	0,6	0,9	1,2
wywrotka	0,4	0,8	1,2	1,6

3. Obniżenie temperatury przy wyładowaniu i układaniu betonu w deskowaniach.

różnica temperatur betonu i otoczenia	10°C	15°C	20°C	25°C	30°C	35°C	40°C
obniżenie temperatury betonu	1,0°C	2,0°C	2,8°C	3,7°C	4,4°C	5,0°C	5,7°C

Betonowanie w cieplakach.

Na budowach, na których będziemy dysponować odpowiednimi materiałami zaleca się stosowanie cieplaków. Prowadzenie robót betonowych i żelbetowych w cieplakach, w których przez odpowiednie zabezpieczenie i ogrzanie można utrzymać dostateczną temperaturę, niweluje w zasadzie działanie mrozu. Technologia wykonywania betonu będzie dostosowana do temperatury panującej w cieplakach.

Naparzanie betonu.

Naparzanie w zasadzie będziemy stosować przy użyciu kombajnu do betonowania.

1. Założenie.

Warunki podane dotyczą procesu technologicznego przyśpieszenia dojrzewania betonu w konstrukcji żelbetowej, wykonywanej sposobem zmechanizowanym, za pomocą stalowych przesuwanych deskowań (kombajn). Ze względu na rodzaj konstrukcji (dachowa o przeważającym ciężarze własnym) należy przyjąć, że wytrzymałość betonu w chwili deskowania powinna wynosić 0,7 R_{28}.

a) Kruszywo — nie można używać do betonu naparzanych kruszyw posiadających nawet nieznaczną domieszkę ziarn marglistych lub łatwo wietrzejących.

b) cement — nie nadają się do naparzania cementy zleżałe (przechowywane dłużej niż 6 miesięcy). Gorzej zachowują się cementy bogate w wapno (np. „Groszowice", „Firley", „Rejowiec". Najlepsze wyniki dają cementy portlandzkie „Grodziec" i „Saturn" oraz cementy hutnicze,

c) dodatki — dodatek 1% szkła wodnego w stosunku do wagi cementu uodparnia na naparzanie niektóre cementy, gorzej znoszące proces naparzania.

2. Proces dojrzewania.

a) Podgrzewanie betonu można rozpocząć równocześnie z jego nanoszeniem na formę. Temperatura do czasu ukończenia betonowania nie może być wyższa niż 30°C. Od czasu zabetonowania proces stopniowego podnoszenia temperatury winien trwać 12 — 14 godzin. Przez pierwsze 8 godzin temperatura nie powinna przekroczyć 40°C, przez następne 4 — 6 godzin winna osiągnąć temperaturę około 70°C mierzoną na powierzchni betonu,

b) naparzanie winno trwać przez 8 — 10 godzin i winno się odbywać w temperaturze betonu około 70°C. Przez okres naparzania beton winien być w miarę potrzeby zraszany wodą (by nie wysechł),

c) ostyganie (dojrzewanie w termosie — poprzez przykrycie matami), winno przebiegać powoli przy zamkniętym dopływie pary przez okres około 24 godzin.

Podczas ostygania beton musi być polewany w sposób wykluczający wysychanie. Temperatura wody użytej do polewania winna być wyższa od temperatury betonu. Po 24 godzinach dojrzewania w termosie konstrukcja może być rozdeskowana.

3. Kontrola temperatur i wytrzymałości betonu.

Podczas całego procesu dojrzewania przez naparzanie winna być kontrolowana temperatura betonu na powierzchni konstrukcji w dostatecznej ilości punktów w łupinie, żebrach, podciągu i słupach. Kontrolę temperatury przeprowadza się za pomocą termometrów umieszczonych na górnej powierzchni betonu i w zagłębieniach poszczególnych elementów. Kontrole wytrzymałości betonu przeprowadza się przy pomocy walców średn. 8. Walce te w ilości 12 należy włożyć wraz z formami w przygotowane otwory w konstrukcji. Niezależnie od tego 9 walców średn. 8 należy umieścić w przestrzeni pod matą przykrywającą łupinę, oraz 9 walców przechować bez podgrzewania. Wyniki wytrzymałościowe walców decydują ostatecznie o terminach rozdeskowania

Na początku robót betonowych należy jednorazowo skontrolować wzrost temperatury w rdzeniu przekrojów żeber i podciągów przez odpowiednie zainstalowanie termometrów dla sprawdzenia prawidłowości obliczeń teoretycznych wzrostu temperatury.

Podgrzewanie betonów parą.

W budowach, w których będziemy dysponować odpowiednią ilością pary (np. przy rozbudowie istniejących zakładów fabrycznych), możemy stosować podgrzewanie parą konstrukcji betonowych i żelbetowych.

Należy dostosować w warunkach zamknięcia i odizolowania całości lub części budowy. Zasilanie parą musi trwać 72 godziny, tak by uzyskana wytrzymałość betonu była minimum 20% R_{28}. Przy niedostatecznej ilości pary nie należy tego sposobu używać, gdyż konstrukcja może zostać oblodzona i efekt naparzania będzie ujemny.

Podgrzewanie maszynami do suszenia.

1. Założenia.

Zastosowanie maszyn do suszenia (rys. nr 3) do przyspieszenia dojrzewania betonu ma za zadanie skrócenie czasokresu trzymania konstrukcji w deskowaniu zwłaszcza w porze jesienno - zimowej.

Przyśpieszenie dojrzewania betonu jest spowodowane z jednej strony podwyższoną temperaturą (30 — 40°C), a z drugiej strony znajdującym się w gazach spalinowych dwutlenkiem węgla, powodującym szybsze wiązanie i twardnienie cementu. W zasadzie system ten najbardziej nadaje się do przyśpieszenia dojrzewania stropów żelbetowych.

2. Proces podgrzewania.

Przed wpuszczeniem gazów spalinowych, pomieszczenie pod betonowanym stropem winno być uszczelnione (wszystkie otwory okienne i drzwiowe zamknięte lub zabite deskami). Uruchomienie maszyn może nastąpić równocześnie z naniesieniem betonu.

Temperatura w pomieszczeniu do czasu ukończenia betonowania nie powinna być wyższa niż 30° C.

Po zabetonowaniu strop od zewnątrz powinien być przykryty matami lub płytami izolacyjnymi (słomiane, torfowe, wiórowo - cementowe itp.). Od chwili zakończenia betonowania proces stopniowego wzrostu temperatury winien trwać 24 godziny i osiągnąć wewnątrz pomieszczenia od 50 — 60°C. Przez następne 24 godziny temperaturę należy utrzymać stałą w granicach osiągniętych 50 — 60°C, zaś przez dalsze 24 godziny powinno się odbywać stopniowe ostyganie, aż do temperatury otoczenia. Po 3 dobach, tj. 72 godzinach od chwili zabetonowania, może nastąpić rozdeskowanie konstrukcji — o ile równolegle zbadane próbki wykażą dostateczną wytrzymałość betonu tj. 0,6 R_{28}.

W okresie całego procesu podgrzewania beton winien być w miarę potrzeby zraszany wodą (by nie wysychał), oraz wewnątrz pomieszczenia winny być kontrolowane deskowania przez podbijanie stempli, a to celem uniknięcia osiadań na skutek wysychania drewna.

Kontrole deskowań należy odbywać co 8 godzin, przez cały czas trwania podgrzewania.

3. Kontrola temperatur i wytrzymałości betonu.

Podczas całego procesu podgrzewania winna być mierzona temperatura wewnątrz pomieszczenia, wewnątrz betonu i na powierzchni betonu pod matami.

Kontrole wytrzymałości betonu przeprowadza się przy pomocy walców średn. 8 cm. Walce te w ilości 12 sztuk należy ułożyć wraz z formami w przygotowane wgłębienia w stropie. Niezależnie od tego 9 walców średn. 8 cm należy umieścić pod matami na stropie, oraz 9 walców przechować w pobliżu pomieszczenia bez podgrzewania. Wyniki wytrzymałościowe walców decydują ostatecznie o terminach rozdeskowań.

II. **Roboty murowe.**

Roboty murowe będziemy wykonywać sposobem zachowania ciepła przez:

1. użycie ciepłej zaprawy,
2. zastosowanie chlorku wapnia,
3. ochrona murów przed zamarznięciem.

W obiektach o przyśpieszonych terminach realizacji, prócz metod wyżej podanych stosować będziemy:

1. podgrzewanie cegieł,
2. sztuczne ogrzewanie budynków,
3. murowanie w cieplakach.

Roboty murowe wykonywane sposobem zachowania ciepła mają za cel osiągnięcie minimum 20% wytrzymałości zaprawy R_{28} przed ewentualnym zamarznięciem muru, gdyż w tym przypadku mur po odtajeniu nie ulega deformacjom i końcowa wytrzymałość zaprawy w ostatecznym efekcie nie zostaje zmniejszona.

Tabela podana niżej pozwala na ustalenie procentu wytrzymałości zaprawy R_{28} w zależności od temperatury i ilości dni twardnienia.

Ilość dni twardnienia	Osiągany procent wytrzymałości zaprawy R_{28} przy temperaturze muru			
	1°C	5°C	10°C	15°C
2 dni	3%	6%	8%	11%
3 „	6%	9%	12%	17%
5 „	10%	14%	20%	26%
7 „	14%	19%	27%	36%
10 „	20%	27%	37%	48%
14 „	27%	37%	50%	62%
28 „	52%	69%	87%	100%

Sposób korzystania z tabeli.

Temperatura muru wynosi 5°C. Zaprawa będąca w murze po 6 dniach twardnienia uzyskuje wg tabeli 14% R_{28}.

Ponieważ wymagana wytrzymałość zaprawy wynosi 20% R_{28}, stąd wniosek, że temperatura muru 5°C należy utrzymać co najmniej 7 — 8 dni, aby ją uzyskać.

Dodatek chlorku wapnia nie zmienia w zasadzie wytrzymałości końcowej zaprawy. Jednak przyśpiesza twardnienie zaprawy, co w efekcie podwyższa w pierwszych dniach twardnienie jej wytrzymałości. Podana niżej tabela zawiera współczynniki zwiększające, przez które należy przemnożyć otrzymaną z tablicy poprzedniej wytrzymałość, aby otrzymać rzeczywistą wytrzymałość zaprawy po dodaniu 2% chlorku wapnia.

Przy twardnieniu	2 dni,	współczynnik zwiększ. wytrzym.	2,0
„ „	3 „	„ „ „	1,7
„ „	5 „	„ „ „	1,4
„ „	7 „	„ „ „	1,25
„ „	28 „	„ „ „	1,15

Nawiązując do przykładu poprzedniego: mur o temperaturze 5°C, — zaprawa bez dodatku wapnia po 5 dniach uzyskuje wytrzymałość 14% R_{28}. Przy zastosowaniu chlorku wapnia otrzymamy po 5 dniach

$$14\% \; R_{28} \times 1{,}4 = 19{,}6 \; R_{28}$$

Przy wykonywaniu murów sposobem zachowania ciepła należy przestrzegać następujące zasady:

1. Należy używać zapraw cementowych i cementowo-wapiennych. Normalnie należy używać zaprawę cementową 1:4, a przy słabiej obciążonych murach należy używać zaprawy cementowej 1:5 — na mleku wapiennym, względnie cementowo - wapiennej 1:1:6. Przy silniej obciążonych słupach oraz dla słupów zbrojonych należy używać zaprawę cementową 1:3.
2. Temperatura zaprawy użyta do murowania nie powinna być mniejsza niż 25°C.
3. Przy temperaturze zewnętrznej do 8°C można używać do murowania cegieł nie podgrzewanych przy zachowaniu warunku, że cegły są nieoblodzone i nieośnieżone. Przy temperaturach niższych należy cegłę podgrzać lub przechowywać w pomieszczeniach ciepłych, tak by:

przy temperaturze zewn.	—8°C	cegła nagrzana do	0°C
„ „ „	—10°C	„ „ do	+4°C
„ „ „	—12°C	„ „ do	+8°C
„ „ „	—15°C	„ „ do	+15°C

4. Chlorek wapnia należy dodawać w ilości 2% w stosunku wagowym do ilości cementu.
5. Podczas opadów śnieżnych o natężeniu 1 cm na 15 min. murowanie należy przerwać.
6. Mur po wykonaniu należy natychmiast ochronić przed utratą ciepła przez nakrycie matami słomianymi i papą. Wykonane pasmo muru nie może być dłużej niezasłonięte niż 3 godziny, licząc czas od ułożenia pierwszej warstwy.
7. Mury nośne wykonywane w warunkach zimowych, przy zastosowaniu metod wyżej podanych, nie powinny być wyższe niż 3 kondygnacje. Przy murowaniu dalszych kondygnacji należy doprowadzić wytrzymałość zaprawy w dolnych kondygnacjach do żądanej wytrzymałości. Otrzymujemy ją przez ogrzewanie dolnych kondygnacji piecykami lub koksiakami przy zamkniętych otworach.

III. Roboty ziemne.

Mrozy powodują zmiany właściwości gruntu, a następnie i ich urabialność. Zmiany te zachodzą w gruntach kategorii I do III, w gruntach kategorii IV i gruntach skalnych mróz nie zmienia urabialności. W związku z tym grunty należy klasyfikować wg ich urabialności i koniecznych narzędzi do urobienia wg K. N. i C. J. Klasyfikację należy przeprowadzać na podstawie prób i obserwacji dokonanych w czasie roboty z rozgraniczeniem ziemi zamarzniętej i niezamarzniętej. Lód i zmarzliny (grunt nasycony wodą i zamarznięty) należy zaliczać do kategorii IV.

1. Ze względu na charakter robót ziemnych dzielimy je na roboty:

a) wszystkie wykopy pod budynki o charakterze nie masowym,

b) wielkie roboty ziemno - terenowe.

Przy wykonywaniu pierwszej grupy robót należy wyznaczać, głębokość kopania około 40 cm mniejszą, w celu uzyskania warstwy chroniącej przed przemarzaniem podłoża. Kopanie do właściwej głębokości dozwolone jest wówczas, gdy w ślad za robotami ziemnymi prowadzone są roboty fundamentowe.

Przy wykonywaniu wykopów terenowych, kopać na pełną głębokość, pozostawiając wyrównanie spodu i skarp na okres wiosenny.

W obu przypadkach, jeżeli zajdzie ku temu potrzeba, należy wykonać odpowiednie odprowadzenie wód powierzchniowych.

2. Metody wykonania:

a) w grupie pierwszej — odspojenie ręczne przy współudziale odspajania narzędziami pneumatycznymi.

Przy wykonywaniu wykopów sposobem ręcznym konieczne jest rozluźnienie zmarzniętej warstwy górnej. O ile na budowie znajduje się sprężarka, należy używać do rozluźnienia gruntów młotów pneumatycznych. W niewielu wypadkach, przy fundamentach odosobnionych można stosować odmrażanie powierzchniowe,

b) w grupie drugiej — odspajanie ciężkimi maszynami przy współudziale narzędzi pneumatycznych.

Użycie materiałów wybuchowych jest dopuszczalne do rozluźnienia w tych przypadkach, w których konieczność użycia zaistniałaby w okresie letnim.

3. W porze zimowej można stosować większą część maszyn używanych w sezonie letnim.

a) Koparki przedsiębierne, podsiębierne i odsiębierne (strugi) można stosować bez ograniczeń, o ile pojemność ich łyżek nie jest mniejsza niż 0,50 m³. Koparki o mniejszej pojemności łyżki można stosować tylko przy wykopach w gruntach I kat. i II kat.

b) Koparki chwytakowe i linowo-czerpakowe można stosować przy głębokości przemarzania mniejszej niż 30 cm przy wykopach w gruntach kategorii I i II. W gruntach kategorii III oraz przy większej głębokości przemarzania niż 30 cm, koniecznym jest wstępne rozluźnienie gruntu. Koparki zastosowane do wykonania wykopów powinny pracować samodzielnie bez pomocy innych maszyn.

c) Zgarniarki przewoźne, zgarniarki linowe, równiarki przewoźne i równiarki z przenośnikami taśmowymi nie nadają się do pracy w gruntach zmarzniętych o ile ich głębokość przemarzania przekracza 5 cm.

d) Spycharki lżejszego typu D-4 i D-6 można stosować po rozluźnieniu gruntu za pomocą zrywaków lub pługów. Spycharki cięższego typu D-7 i D-8, należy stosować w zespole ze zrywakami przy odspajaniu gruntu zmarzniętego. Zasadnicze zastosowanie spycharek powinno mieć miejsce przy konserwacji dróg gruntowych oraz przy wyrównaniu ziemi na usypisku.

4. Transport.

Do transportu wydobywanej ziemi należy stosować środki przewozowe szynowe i terenowe (samochody i wywrotki).

Ze względu na mniejszą zależność od wpływów atmosferycznych, należy oddawać pierwszeństwo transportowi szynowemu.

Przy ustalaniu ilości potrzebnego taboru należy uwzględnić zwiększone spulchnienie gruntu zmarzniętego, mogące wynosić w porównaniu do okresu letniego do 20%. Dotyczy to środków transportowych posiadających ograniczoną pojemność (wywrotki). Wydajność mechanicznych środków transportowych w warunkach pracy zimowej nie zmienia się w porównaniu do poziomu wydajności letniej.

Dla utrzymania należytej wydajności należy:

a) ściśle przestrzegać, Instrukcji Ministerstwa Komunikacji SM — 172 o przygotowaniu i eksploatacji pojazdów samochodowych w okresie zimowym,
b) przygotować na terenie budowy pomieszczenia ogrzane dla kierowców samochodowych,
c) przygotować ciepłe pomieszczenia na smary,
d) zgromadzić odpowiednie ilości piasku na budowie dla posypywania oblodzonych dróg,
e) usuwać śnieg z drogi.

W wypadkach garażowania samochodów na budowie, na kierownictwie robót ciąży obowiązek przygotowania odpowiednich urządzeń wg Instrukcji Ministerstwa Komunikacji SM-172 rodz. 4 § 8 — 13, a w szczególności: gorącej wody, oświetlenia i pomieszczeń ogrzewanych na smary.

5. Przygotowanie dróg dojazdowych.

Przed rozpoczęciem przewozów należy:

a) wytyczyć wyraźnie drogi,
b) przygotować część jezdną drogi jednokierunkowej o szerokości 3,5 m i drogi dwukierunkowej o szerokości 6,0 m,
c) największe podłużne pochylenie dróg dojazdowych na placu budowy nie powinno przekraczać 10^0,
d) pochylenie poprzeczne należy wykonać dwustronnie ze spadkami 3 do 5^0,
e) po obu stronach drogi wykonać burty o szerokości 1,0 m z pochyleniem na zewnątrz,
f) przygotować drogi co najmniej na miesiąc przed zimą,
g) stale konserwować drogi.

Do ukształtowania drogi można zastosować równiarę przewoźną lub spycharkę. Wyrównanie powierzchni można wykonać spycharką, ruchem wstecznym z opuszczonym lemieszem. Do utwardzenia nawierzchni można użyć spycharki z podniesionym lemieszem. Przy długości przekraczającej 1 km należy zastosować walec przyczepny lub spycharkę do utrzymania drogi w porządku.

Przy dowożeniu ziemi na usypisko należy ją natychmiast wyrównać w celu zapobieżenia powstawaniu przeszkód komunikacyjnych. W tym celu można zastosować spycharkę, o ile ona jest na miejscu. W razie przeciwnym roboty te należy wykonać sposobem ręcznym.

IV. **Roboty w budynkach zamkniętych.**

1. Zamykanie i wentylacja.

Budynek powinien być zamknięty od zewnątrz. Jeżeli chodzi o otwory, to mogą być zamknięte właściwą stolarką lub też prowizorycznie. W każdym razie zamknięcie musi być szczelne, okna jeżeli są stałe — oszklone podwójnie. Pewna ilość otworów, orientacyjnie 1/5, powinna być przystosowana do otwierania celem przewietrzania. Tam, gdzie wymiana powietrza jest konieczna, otwierać okna należy często na okres kilku minut, po czym szczelnie zamknąć. Przy temperaturze zewnętrznej powyżej $+6^0$C można otwory przeznaczone do przewietrzania pozostawić stale otwarte. Niezależnie od powyższego powinien należycie funkcjonować system wentylacji grawitacyjnej.

W tym celu należy wykorzystać wszystkie wolne otwory kominowe.

2. Rodzaje ogrzewań.

a) Ogrzewanie urządzeniami stałymi — w budynkach zamkniętych, w których wykonywane są: stałe urządzenia ogrzewnicze, należy je wykorzystać w pierwszym rzędzie do ogrzewania pomieszczeń, jako najekonomiczniejsze pod względem zużycia opału jak też i wydajności ciepła.
b) Piecyki żelazne — w budynkach gdzie nie może być uruchomione ogrzewanie stałe należy do ogrzewania pomieszczeń stosować piecyki żelazne. Najlepsze wykorzystanie piecyków ma miejsce przy rurze odprowadzającej gazy spalinowe długości około 10,00 m. Orientacyjne zużycie opału, przy stosowaniu piecyków żelaznych, wynosi 10 — 12 kg węgla na 100 m^3 pomieszczenia i 1 dobę.
c) Koksiaki — dla ogrzania i suszenia świeżo wykonanych robót stosować można także koksiaki. Zużycie opału w koksiakach jest stosunkowo najwyższe i orientacyjnie wynosi od 18—20 kg koksu na 100 m^3 pomieszczenia i 1 dobę.
d) Nawiewnice i wentylatory wyciągowe — do robót specjalnych przy zainstalowanych odpowiednich urządzeniach można stosować nawiewnice ciepłego powietrza i wentylatory wyciągowe. Specjalnym rodzajem ogrzewania jest suszenie murów i tynków przez wdmuchiwanie ogrzanego powietrza z domieszką dwutlenku węgla.

Przy ogrzewaniu koksiakami jak i ogrzewanym powietrzem z domieszką dwutlenku węgla należy zwrócić uwagę na szkodliwość dwutlenku węgla dla ludzi pracujących wewnątrz pomieszczeń.

3. Tynki.

Temperatura ścian przy tynkowaniu winna wynosić minimum $+ 6^0$C. Ściany powinny być już nieco przeschnięte. Okres przesychania musi trwać minimum 2 do 3 dni przy temperaturze wewnętrznej $+10^0$C. Przy tynkowaniu temperatura wewnątrz pomieszczenia nie może być mniejsza niż 10^0C.

Po zakończeniu tynków temperatura w pomieszczeniu może zostać obniżona do temperatury $+ 6^0$C. Temperatura kładzionej zaprawy powinna być wyższa od $+ 10^0$ C.

4. Malowanie klejowe.

Malowanie klejowe można stosować na wysuszonych tynkach przy minimalnej temperaturze wnętrza $+ 5^0$C, zaś temperatura farb minimum $+ 8^0$C. Jeżeli w czasie wykonania robót malarskich nastąpiła przerwa w opalaniu powierzchni, to wznowienie opalania należy bezwzględnie przeprowadzać ze stopniowym wzrostem temperatury co najmniej w ciągu 2—3 dni przy intensywnym przewietrzaniu pomieszczenia.

5. Malowanie olejne.

Malowanie olejne stolarki wewnętrznej dostatecznie suchej (18% wilgotności) można wykonywać w pomieszczeniach

o temperaturze otoczenia powyżej 0^0. Stolarkę wewnętrzną należy przed malowaniem bardzo starannie sprawdzić co do stanu wysuszenia, gdyż podlega ona zmiennym temperaturom — wewnętrznej i zewnętrznej.

6. Szklenie.

Szklić możemy w temperaturze do $+30^0C$ ze względu na kit, który w temperaturach niższych traci swą plastyczność.

7. Podłogi.

Przy kładzeniu podłóg białych lub klepki na gwoździe temperatura wewnątrz budynku może być do $—5^0C$, o ile oczywiście inne partie robót nie wymagają wyższych temperatur.

Przy kładzeniu podłóg na lepiku temperatura wewnątrz budynku powinna być minimum 10^0C, lepik zaś należy ogrzewać do temperatury minimum 20^0C. Temperatura podłoża betonowego nie może być niższa od 10^0C.

V. Przygotowanie placu budowy do robót zimowych.

1. Zabezpieczenie materiałów.

a) Celem zabezpieczenia ciągłości robót, budowy obowiązane są przygotować odpowiednie ilości piasku i żwiru przewidziane do przerobienia w okresach mrozu. Żwir i piasek magazynowany na budowie należy zabezpieczyć przed zaśnieżeniem i zalodzeniem poprzez przykrycie. Zaleca się stosowanie magazynowania kruszywa szop osłoniętych.

b) Cegły należy ustawiać w kozłach przylegających do siebie i osłoniętych z góry i ewentualnie od strony najczęstszych opadów, prowizorycznymi zasłonami dla zabezpieczenia przed zamoknięciem i oblodzeniem.

c) Stal i żelazo należy przechowywać w szopach odeskowanych od strony nawietrznej. W przypadku nie posiadania szop, należy bezwzględnie zapasy żelaza i stali przykryć starannie deskami i papą. Przygotowane do ułożenia zbrojenie powinno być przychowywane w pomieszczeniach zamkniętych, w miarę możliwości ocieplonych.

d) Cement należy przechowywać z zachowaniem wszelkich przepisów wg normy PN/B—196. Szczególnie starannie winny być przygotowane magazyny, celem uchronienia cementu od zawilgocenia. Zużycie cementu powinno bezwzględnie następować w kolejności jego dostaw na budowę.

2. Zabezpieczenie instalacji.

W zasadzie instalacje wodne należy wkopywać na okres zimy w ziemię poniżej głębokości przemarzania gruntu (1,2 m) w przypadku prowadzenia prowizorycznych przewodów na powierzchni należy je zabezpieczyć przez owinięcie warkoczami słomianymi i osłonięcie przed zamoknięciem. Poziome przewody należy prowadzić zawsze ze spadkiem.

Po skończonej pracy należy bezwzględnie spuszczać wodę z przewodów. Przy temperaturach poniżej $—5^0C$ wodę należy spuszczać każdorazowo przy przerwach w pracy dłuższych niż ½ godziny.

3. Zabezpieczenie sprzętu.

Zabezpieczenie sprzętu należy przeprowadzać wg instrukcji wydanej przez Departament Głównego Mechanika.

4. Budynki administracyjno - socjalne.

Budynki administracyjno - socjalne należy przygotować do okresu zimowego przez przygotowanie odpowiedniej ilości izb ogrzewanych. W szczególności należy przygotować odpowiednie urządzenia dla podgrzewania posiłków oraz napoi dla robotników.

VI. Maty słomiane.

Do wyrobu mat nadaje się słoma żytnia, pszeniczna lub jęczmienna. Zaleca się używać słomę z omłotów ręcznych. Do wiązania należy używać sznurów konopnych o grubości $1^1/_4$ mm lub miękkiego stalowego ocynkowanego drutu o grubości 1 mm.

Maty mogą być produkowane w trzech szerokościach 1,2, 1,4 i 1,6 m i sześciu rodzajach długości 7, 8, 9, 10, 11, 12 m. Grubość maty winna wynosić 25 mm w miejscach ściśniętych wiązaniem. Maty winny być wiązane dokładnie i ciasno, a odległość poszczególnych wiązań między sobą nie powinna przekraczać 25 cm i nie powinna być mniejsza od 20 cm. Pole pomiędzy ostatnim wiązaniem i brzegiem maty powinno wynosić około połowy odstępu między wiązaniami. Boki maty powinny być równo strzyżone.

Dla transportu lub przechowania należy maty nawijać na stemple drewniane o ∅ 8 do 10 cm.

Dla jednoczesnego przykrycia 1000 m^3 muru potrzeba około 5200 m^2 mat.

Dla całego okresu robót zimowych należy przyjąć na każde 1000 m^3 muru 800 m^2 mat.

VII. Normy zużycia opału.

Dla ogrzewania kruszywa i wody do betonu potrzeba 19 kg węgla na 1 m^3 betonu.

Dla ogrzewania piasku i wody do zaprawy potrzeba 3 kg węgla na 1 m^3 muru.

Dla ogrzewania cieplaka do betonowania potrzeba 16 kg węgla na 1 m^3 betonu.

Dla piecyków żelaznych (ogrzanie 100 m. p.) 10 — 12 kg węgla na 1 dobę.

Dla koksiaków (ogrzanie 100 m. p.) 18 — 20 kg węgla na 1 dobę.

VIII. Odzież ochronna zimowa.

W odzież ochronną zimową należy w miarę możności zaopatrzyć wszystkich pracowników, którzy zatrudnieni są przy robotach zewnętrznych i których praca wymaga częstego przebywania na otwartym powietrzu.

Tablice objaśniające patrz strona 13, 14, 15, 16.

11.

ZARZĄDZENIE NR 126
MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 27 sierpnia 1951 r.

w sprawie zmiany zarządzenia Ministra Budownictwa Przemysłowego Nr 2 z dnia 26 stycznia 1951 r. w sprawie pieczęci urzędowych.

Na podstawie § 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 czerwca 1928 r. (Dz.U.R.P. Nr 65, poz. 593) zarządzam, co następuje:

§ 1. W załączonym do zarządzenia Ministra Budownictwa Przemysłowego Nr 2 z dnia 26 stycznia 1951 r. wykazie jednostek organizacyjnych, którym przydziela się pieczęcie urzędowe w ust. II dodaje się: „13. Centralny Zarząd Prefabrykacji. 14. Centralny Zarząd Szkolenia Zawodowego".

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem podpisania.

KIEROWNIK MINISTERSTWA **Dr Cz. Bąbiński**

12.

ZARZĄDZENIE Nr 127 MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 30 sierpnia 1951 r.

w sprawie przekazania sprzętu budowlanego przez Zjednoczenie Robót Zmechanizowanych — zjednoczeniom budowlano - montażowym i specjalnym.

Na podstawie uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 27 maja 1949 r. w sprawie zasad wzajemnego przekazywania maszyn, urządzeń technicznych, środków transportowych i innych przedmiotów majątku trwałego przez urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe (Monitor Polski Nr A-59, poz. 800), w celu usprawnienia gospodarki sprzętem budowlanym, zarządzam, co następuje:

§ 1. Zjednoczenie Robót Zmechanizowanych, przekaże z dniem 30.IX.1951 r. sprzęt budowlany, wymieniony w wykazie stanowiącym załącznik do niniejszego zarządzenia, zjednoczeniom, które w dniu wydania zarządzenia sprzęt ten dzierżawiły.

§ 2. Przekazanie sprzętu nastąpi na podstawie protokółów zdawczo - odbiorczych (PT), sporządzonych zgodnie z cytowaną wyżej uchwałą.

§ 3. Centralny Zarząd Mechanizacji poda do wiadomości Departamentu Głównego Mechanika w terminie do dnia 30.XI.1951 r. wykaz przekazanego sprzętu, z rozbiciem na zjednoczenia.

§ 4. Za terminowe wykonanie niniejszego zarządzenia odpowiada Dyrektor Centralnego Zarządu Mechanizacji.

§ 5. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem podpisania.

KIEROWNIK MINISTERSTWA **Dr Cz. Bąbiński**

13.

ZARZĄDZENIE NR 129 MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 31 sierpnia 1951 r.

w sprawie zespołów do zakończenia spraw jednostek działających w 1950 r.

Na podstawie § 8 uchwały Nr 29 Prezydium Rządu z dnia 24 stycznia 1951 r. w sprawie powołania zespołów do zakończenia działalności gospodarczej jednostek organizacyjnych budownictwa, istniejących w 1950 r. oraz w związku z zarządzeniem Ministra Budownictwa Przemysłowego Nr 97 z dnia 1 lipca 1951 r. w sprawie zespołów do zakończenia spraw jednostek działających w 1950 r. zarządzam, co następuje:

§ 1. Z dniem 31 sierpnia 1951 roku stawia się w stan likwidacji następujące zespoły do zakończenia spraw jednostek działających w 1950 r.:

1. b) Centralnego Zarządu Społecznych Przedsiębiorstw Budowlanych,
2. b) Przedsiębiorstwa Państwowego „Mosto-Stal",
3. b) Przedsiębiorstwa Państwowego „Beton-Stal",

Ostateczna likwidacja zespołów następuje w dniu 15 września 1951 r.

§ 2. Kierownicy zespołów wymienionych w § 1 przekażą do dnia 15 września 1951 r. bilanse likwidacyjne obejmujące pozostałe aktywa i pasywa oraz akta zespołów jak następuje:

1. Zespół b) Centralnego Zarządu Społecznych Przedsiębiorstw Budowlanych — do Departamentu Budżetowo - Gospodarczego Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego;

2. Zespół b) Przedsiębiorstwa Państwowego „Mosto-Stal" — do Zjednoczenia Projektowo Produkcyjnego Budownictwa Przemysłowego w Zabrzu podległego Centralnemu Zarządowi Konstrukcji Stalowych;

3. Zespół b) Przedsiębiorstwa Państwowego „Beton-Stal" — do Przedsiębiorstwa Budowy Huty Warszawa podległego Centralnemu Zarządowi Budownictwa Przemysłowego — Północ;

Jednostki przejmujące dokonają likwidacji pozostałych dc uregulowania aktywów i pasywów.

§ 3. Uprawnienia i obowiązki w zakresie wydawania decyzji i przeprowadzania wyjaśnień, dotyczących działalności przedsiębiorstw podległych jednostkom wymienionym w § 1, przechodzą od dnia 1 września 1951 r. na centralne zarządy, sprawujące nadzór nad zjednoczeniami (przedsiębiorstwami), które przejęły przedsiębiorstwa, istniejące do dnia 31 grudnia 1950 r.

§ 4. Od dnia 15 września 1951 r. obowiązek przyjmowania bilansów zamknięcia za 1950 r. przedsiębiorstw podległych b. Centralnemu Zarządowi Społecznych Przedsiębiorstw Budowlanych przechodzi na Centralny Zarząd Budownictwa Przemysłowego — Zachód, do którego obowiązków należy:

1. analiza otrzymywanych bilansów i wnioskowanie wobec kierownika i głównego księgowego b. Zespołu S.P.B. o zatwierdzenie bilansów w ustalonym przepisami trybie,

2. po zatwierdzeniu bilansów wszystkich przedsiębiorstw, o których mowa w niniejszym paragrafie, sporządzenie w porozumieniu z kierownikiem i głównym księgowym b. Zespołu S.P.B. bilansu zbiorczego i po aprobacie przekazanie go właściwym władzom,

3. wszelkie czynności pomocnicze związane z wykonaniem powyższych prac.

§ 5. Kierownicy i główni księgowi b. zespołów zachowują swoje obowiązki i uprawnienia w zakresie:

1. ustalania terminów i przewodniczenia na komisjach protokólarnie zatwierdzających bilanse w trybie zarządzenia Ministra Finansów z dnia 19 marca 1951 r
2. podpisywania klauzul zatwierdzenia bilansów,
3. podpisywania korespondencji związanej z powyższymi pracami,
4. sporządzenia sprawozdania opisowego do bilansów zbiorczych.

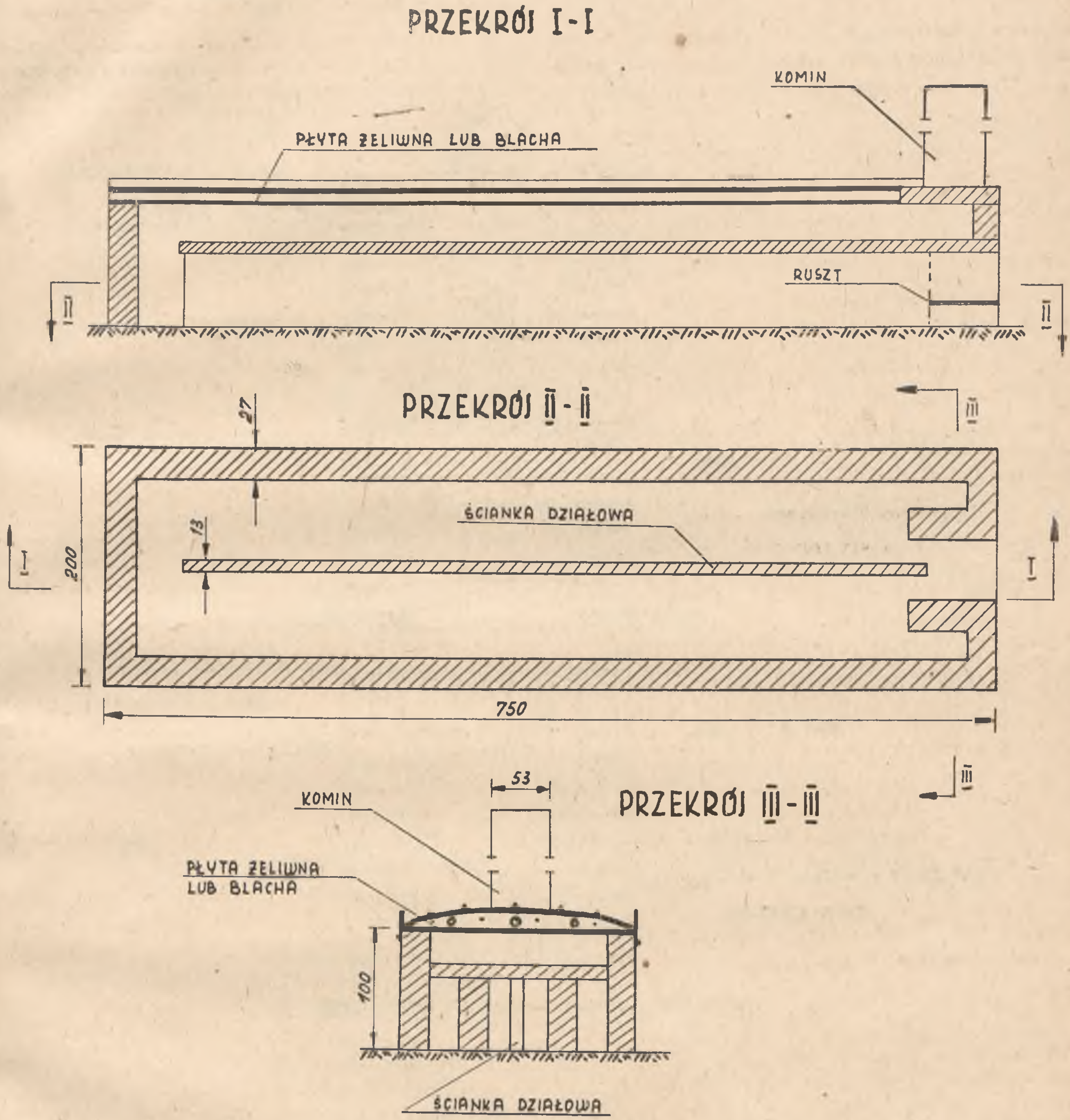
§ 6. Departament Kadr, na wniosek kierowników b. zespołów wymienionych w § 1 przydzieli z nowych miejsc pracy tych z pośród pracowników b. zespołów, którzy niezbędni będą do wykonania prac określonych w § 2 i 5.

§ 7. Departament Księgowości czuwać będzie nad prawidłowym i terminowym wykonaniem prac określonych w § 5.

§ 8. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 31 sierpnia 1951 roku.

KIEROWNIK MINISTERSTWA **Dr Cz. Bąbiński**

Rys. Nr 1

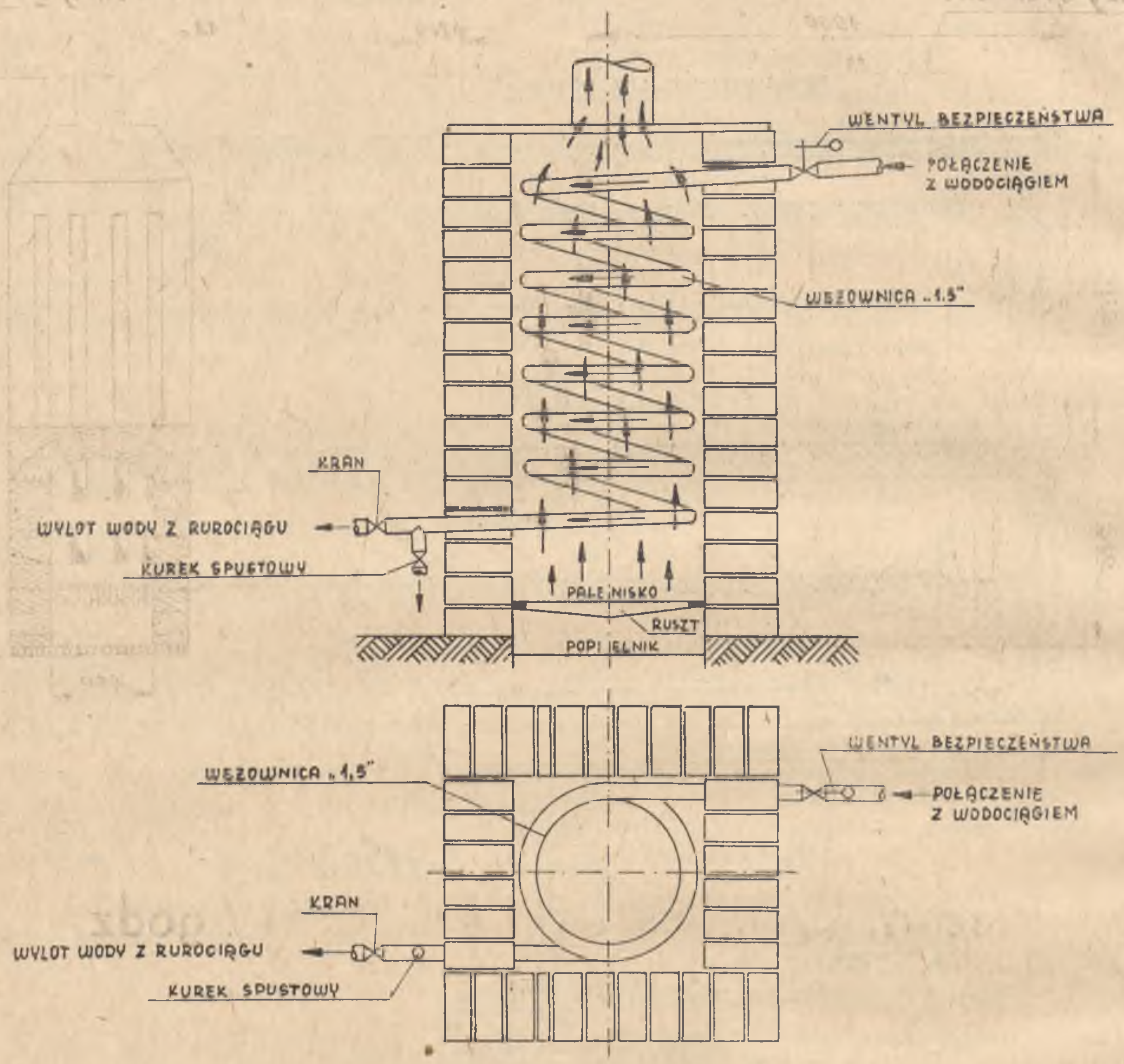

Wydajność pieca 1–1,5 m^3 z 1 m^2 powierzchni na godzinę

PIEC DO OGRZEWANIA KRUSZYWA

Pomysł: inż. E. Hora
inż. M. Szyller

Rys. Nr 2

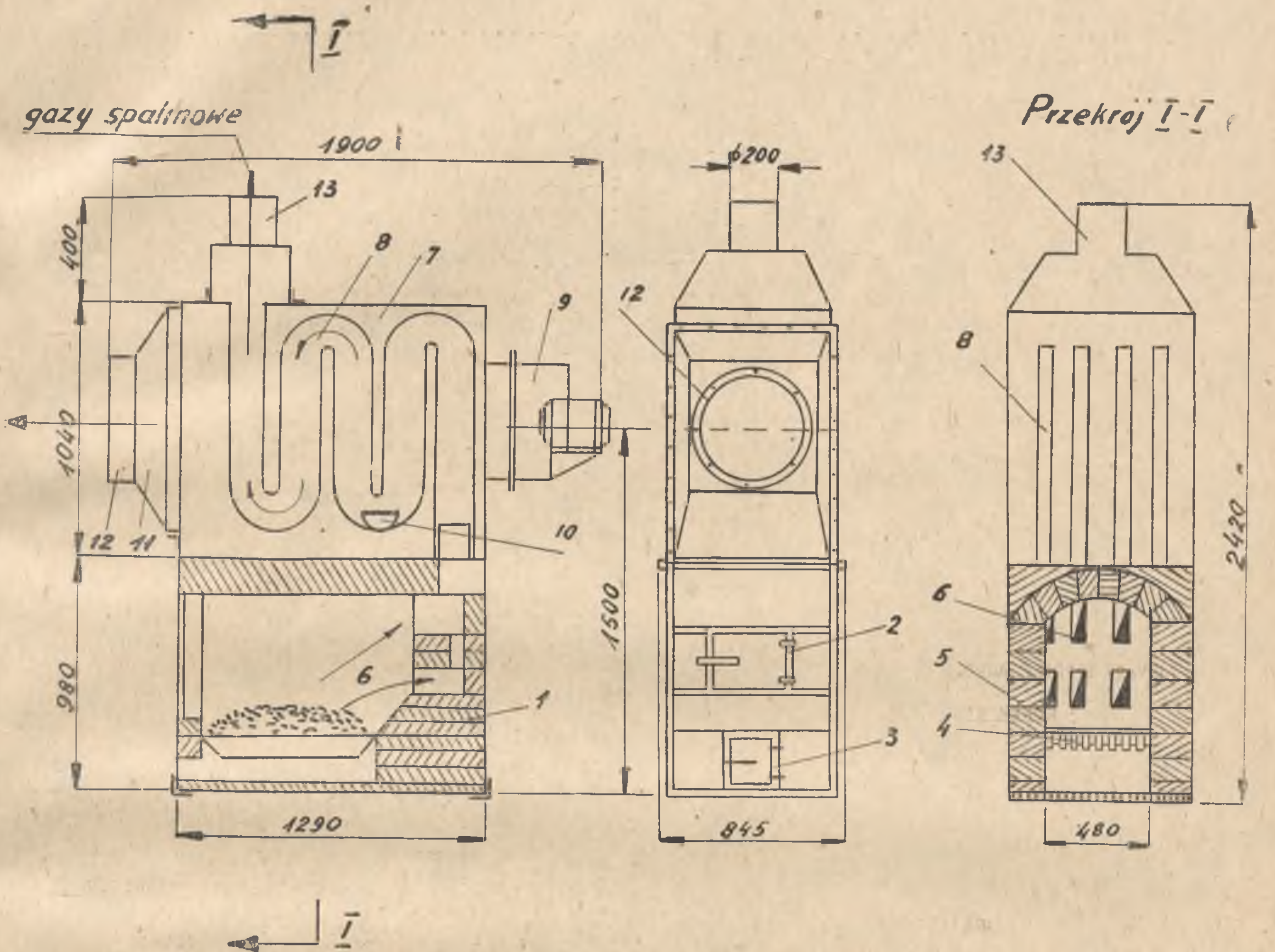

WYDAJNOŚĆ PIECA 500 LITRÓW/GODZ.

PIEC DO OGRZEWANIA WODY

Pomysł. inż. E. Hora

Rys. Nr 3

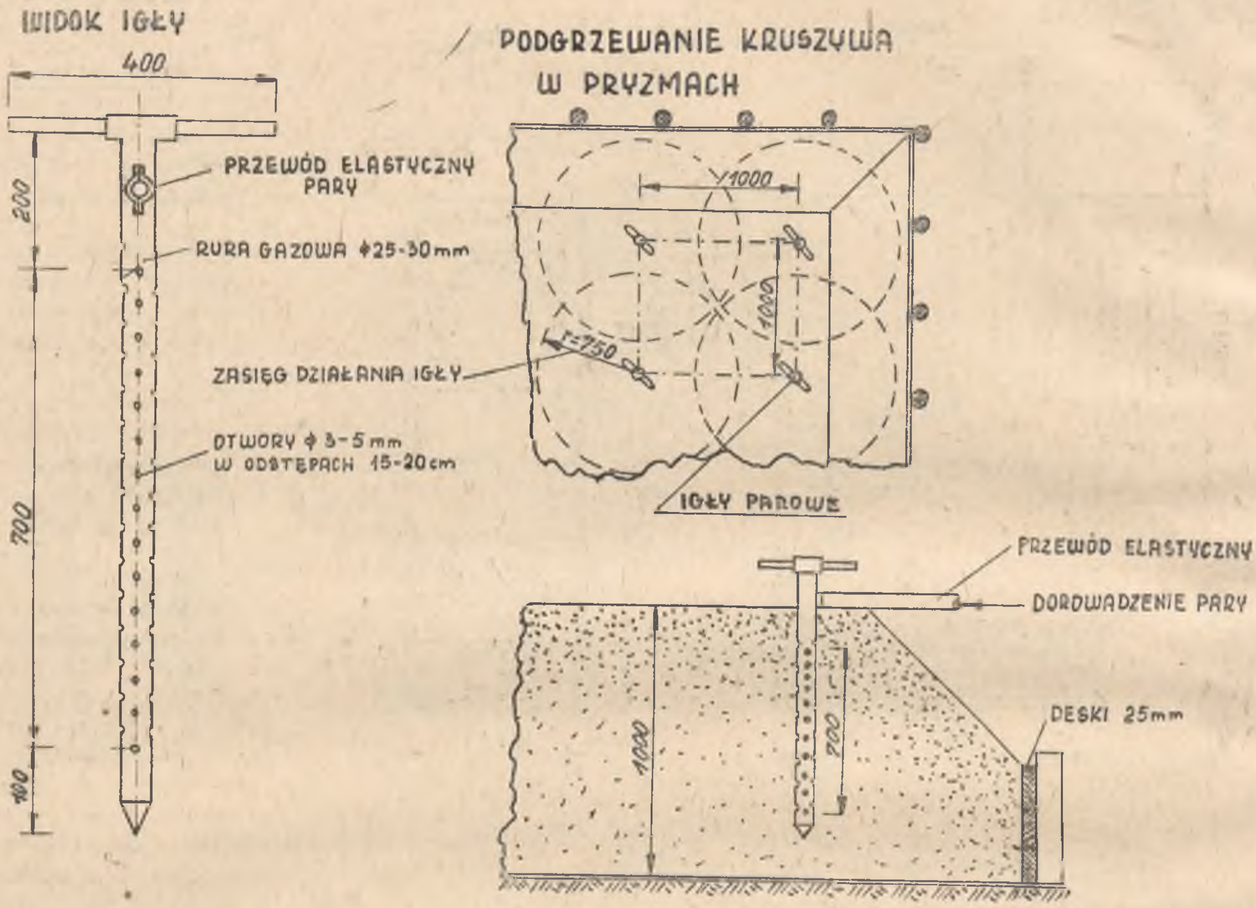

Piec o wydajności 37000 Kcal / godz.

1 — podstawa pieca
2 — drzwiczki pieca
3 — drzwiczki popielnika
4 — ruszt
5 — omurowanie
6 — kanał ogniowy
7 — pancerz blaszany
8 — kanały ogrzewające
9 — wentylator tłoczący chłodne powietrze
10 — otwór rewizyjny
11 — dyffuzor powietrzny
12 — zakończenie rurowe
13 — przewód dymowy

Rys. Nr 4

IGŁA PAROWA DO PODGRZEWANIA KRUSZYWA

Orientacyjna wydajność igły przy nagrzewaniu kruszywa od -10^0 do $+25^0$C do 10 m^3/godz.
Zapotrzebowanie pary na 1 m^3 — 40 kg/godz.
— „ — ciepła — „ — — 20.000 kcal/godz.
Współczynnik wykorzystania ciepła 0,8.
Uwaga: Zużycie ciepła zmienia się w zależności warunków atmosferycznych oraz od wilgotności kruszywa.

1. Najpierw należy zagłębić igłę do kruszywa, a następnie puścić parę. Przed wyjmowaniem igły należy wyłączyć parę. Po robocie należy skroploną wodę wypuścić z przewodu.
2. Ciśnienie pary 0,5 — 3 kg/cm^2.
3. Ogrzewane pryzmy należy przykrywać deskami lub matami.

Adres Redakcji i Administracji: Ministerstwo Budownictwa Przemysłowego. Gabinet Ministra, Warszawa, ul. Krucza 24/26
Tel. 636-80, wewn. 307, pok. 108

Druk LSW nr 1. W-wa, Al. Jerozolimskie 123 Zam. Nr 4432 z dn. 12.IX.51. Nakład 4.100. Ukończono 15.IX.51. 2-B-40288